

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 23Nt/65/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5715011135
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Medved'
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2015:5715011135.1

Uznesenie

Okresný súd v Martine v konaní pred samosudcom JUDr. Jozefom Medvedom, na verejnom zasadnutí dňa 13.10.2015, takto

rozhodol:

Podľa § 446 ods. 1 Tr. por. v spojení s § 74 ods. 1 Tr. zák. súd G. X., B.. X.XX.XXXX P. T., O. X. W. Č.. XXX/XX, O. O., O. Č.H. R. Č.. XXX/X, O. O., na návrh psychiatrickej ambulancie MUDr. Eriky Fedákovej mení výkon ochranného liečenia - psychiatrického ochranného liečenia z formy ambulantnej na formu ústavnú, ktoré mu bolo uložené rozsudkom Okresného súdu Martin č. k. 2T/196/2011-201 zo dňa 18.3.2014, právoplatným dňa 25.4.2014.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 2T/196/2011 zo dňa 18.3.2014, právoplatným dňa 25.4.2014 bol obžalovaný G. X. oslobodený spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Martin z 19.12.2011 sp. zn. 2Pv/426/2011, pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zákona, a to podľa § 285 písm. d/ Tr. poriadku, pretože nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný. Zároveň mu súd podľa § 73 ods. 1 Tr. zákona uložil ochranné psychiatrické liečenie ambulantnou formou. Výkon ochranného liečenia bol tunajším súdom nariadený dňa 7.5.2014, pričom podľa správy MUDr. Eriky Fedákovej, psychiatricky Psychiatrickej a protidrogovej ambulancie v Martine, menovaný začal liečbu dňa 3.10.2014. Do uvedenej doby bol pacient hospitalizovaný v Psychiatrickej liečebni v Sučanoch.

Dňa 10.9.2015 doručila lekárka Psychiatrickej a protidrogovej ambulancie v Martine, MUDr. Erika Fedáková tunajšiemu súdu návrh na zmenu formy ochranného liečenia z ambulantnej na ústavnú. V návrhu uviedla, že pacient G. X. na liečbu dochádzal pravidelne v predpísaných intervaloch, no od začiatku sa negatívne staval k užívaniu liekov a preto bol nastavený na liečbu injekciami, aby bolo zaručené, že predpísanú liečbu užíva. Posledné 3 mesiace odmietal aj injekčnú liečbu. V auguste 2015 už nebola injekcia podaná, nakoľko ju odmietol napriek poučeniu o rizikách zhoršenia ochorenia. Podľa informácií od matky dňa 7.9.2015 už došlo u menovaného k zhoršeniu stavu, mal opakované rušivé prejavy v správaní s nezhodami s ľuďmi vo svojom okolí. Vzhľadom k relapsu ochorenia a nespoluprácu zo strany pacienta preto navrhla zmenu ochranného psychiatrického liečenia na ústavnú formu.

Podľa § 446 ods. 1 Tr. por. o zmene spôsobu výkonu ochranného liečenia rozhoduje na návrh prokurátora, obvineného, jeho zákonného zástupcu, osoby, ktorá by mohla za obvineného v jeho prospech podať odvolanie, alebo ak obvinený medzitým nastúpil alebo absolvoval uloženú odvykaciu alebo inú liečbu v niektorom zdravotníckom zariadení, na návrh ošetrojúceho lekára alebo aj bez takého návrhu súd, v ktorého obvode je liečebné zariadenie, v ktorom sa ochranné liečenie vykonáva, na verejnom zasadnutí; predtým musí byť odsúdený vysluchnutý.

Samosudca Okresného súdu Martin vykonal na verejnom zasadnutí dokazovanie výsluchom G. X. a ošetrojúcej lekárky MUDr. Eriky Fedákovej ako aj prečítaním podstatného obsahu pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 2T/196/2011, podľa § 269 Tr. por..

MUDr. Erika Fedáková, psychiatrická a ošetrojúca lekárka Psychiatrickej a protidrogovej ambulancie v Martine na verejnom zasadnutí uviedla, že na písomne podanom návrhu trvá. Od jeho podania nedošlo k žiadnej zmene. Pacient začal liečbu v októbri r. 2014 s tým, že na kontroly chodil pravidelne, avšak liečbu odmietal. Boli mu predpísané tabletky, ktoré odmietol užívať, nakoľko mu spôsobovali negatívne vedľajšie účinky. Bolo mu teda upravené dávkovanie. Následne bol nastavený na injekčnú liečbu, avšak spolupráca s ním bola problematická. Od augusta sa prestal zúčastňovať na kontrolách v psychiatrickej ambulancii, teda v auguste už injekcia podaná nebola. Od tejto doby je bez lieku. Ak sa nebude liečiť, tak jeho pobyt na slobode je potenciálne nebezpečný, nakoľko pod vplyvom svojho duševného stavu môže nesprávne vyhodnotiť bežné situácie. Čo sa týka uvádzanej hospitalizácie v PL Sučany, táto bola z dôvodu tohto duševného ochorenia pacienta. Jednalo sa o závažný stav, keďže hospitalizácia bola dlhodobá, trvala od februára do októbra 2014.

G. X. na verejnom zasadnutí uviedol, že vie, že mu bolo súdom nariadené ochranné liečenie, avšak nespravodlivo. Nikomu nič nespravil, je nevinný. Pridržiava sa dôvodov, ktoré podrobne uviedol a doručil súdu v písomnej forme. Jedná sa o vážny dôvod, nespravodlivé útoky voči nemu. Liečbu odmietal, pretože sa jedná o nespravodlivosť, krivé obvinenia z konfliktov s inými ľuďmi. Taktiež z dôvodu, že takáto antipsychotická liečba mu škodí, poškodzuje jeho psychické aj fyzické zdravie. On je človek, ktorý je dokonale zdravý, rozumný, priateľský, pracovitý. Liečba tlmila jeho aktivity. Počas tej doby nemohol nič robiť, pribral, nemohol sa venovať športovým, ani pracovným aktivitám. Čo sa týka znaleckého posudku, pýtal sa na to lekárov a títo mu to nevysvetlili. Nevie prečo je takto napádaný, nevie si to vysvetliť. Nikomu nič nespravil. Voči každému je spravodlivý. Je schopný si uvedomovať, že netrpí žiadnym ochorením. Jedná sa len o obvinenia ľudí, ktorí ho takto napádajú. Od augusta už nechodil na kontroly z toho dôvodu, že pani doktorka mu povedala, že injekčná liečba skončí. Teda mal za to, že liečba končí. Nie je pravda, ako uviedla pani doktorka, že sa jeho zdravotný stav po prerušení liečby zhoršil. Práve naopak, jeho zdravotný stav sa zlepšil.

Na podklade spisu OS Martin sp. zn. 2T/196/2011 mal súd preukázané, že v priebehu súdneho konania bol obž. G. X. od 18.9.2013 do 29.10.2013 hospitalizovaný na Psychiatrickej klinike Univerzitnej nemocnice Martin pre závažné duševné ochorenie. Následne bolo uznesením zo dňa 12.11.2013 nariadené vyšetrenie duševného stavu obžalovaného znalcami z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia psychiatria MUDr. Jurajom Kosorinským a MUDr. Antonom Stankovičom, ktorí vypracovali znalecký posudok č. 5/, 6/2014. Zo záverov znaleckého posudku vyplynulo, že G. X. trpí duševným ochorením - psychotickou poruchou so zmiešaným obrazom, afektívnym (v minulosti depresívnym) manickým a paranoidným syndrómom s výraznými kverulačnými tendenciami. Jedná sa vysoko pravdepodobne o dlhotrvajúce procesuálne ochorenie, s následnou pretrvávajúcou zmenou osobnosti. Uvedená duševná choroba mala priamy vplyv na konanie obž. v čase spáchania skutku. V čase spáchania činu nemohol rozpoznať nebezpečenstvo svojho konania pre spoločnosť a jeho rozpoznávací schopnosti boli vplyvom uvedenej duševnej poruchy vymiznuté. Taktiež v čase spáchania činu nemohol ovládať svoje konanie a jeho ovládacie schopnosti boli v inkriminovanom čase vymiznuté. Obžalovaný nechápe význam a zmysel trestného konania vo všetkých súvislostiach voči nemu vedenému, a to z dôvodu duševnej poruchy. Znalci ďalej konštatovali, že z hľadiska duševného stavu je pobyt obžalovaného na slobode potenciálne nebezpečný pre riziko recidívy jeho konania vplyvom duševnej poruchy a navrhli nariadiť mu ochrannú psychiatrickú liečbu ambulantnou formou.

V zmysle ustanovenia § 297 Tr. por. súd pri svojom rozhodovaní prihliadal len na skutočnosti, ktoré boli prebraté na verejnom zasadnutí a opieral sa o dôkazy, ktoré boli na verejnom zasadnutí vykonané.

Podľa § 35 ods. 1 - 6 Tr. zák., ochranné opatrenie možno uložiť páchatelovi trestného činu buď popri treste, alebo aj pri upustení od potrestania páchatel'a, ak ochranné opatrenie zabezpečí ochranu spoločnosti pred páchatel'om účinnejšie ako trest. Ochranné opatrenie možno uložiť aj páchatel'ovi činu inak trestného alebo inej osobe, ak je to nevyhnutné na zabezpečenie ochrany spoločnosti pred páchaním nových trestných činov. Pri ukladaní ochranných opatrení sa súd neriadi zásadou úmernosti k spáchanému činu, ale potrebou ochrany spoločnosti, pričom prihliada aj na potrebu liečenia, výchovy alebo dovŕšenia nápravy páchatel'a alebo inej osoby. Výkon ochranného opatrenia sa musí skončiť najneskôr dosiahnutím jeho účelu.

Podľa § 73 ods. 1 Tr. zák., súd uloží ochranné liečenie ak páchatel' činu inak trestného nie je pre nepríčetnosť trestne zodpovedný a jeho pobyt na slobode je nebezpečný.

Podľa § 74 ods. 1, 2 Tr. zák., ak sa ochranné liečenie ukladá popri nepodmienečnom treste odňatia slobody, jeho výkon sa spravidla začína po nástupe výkonu trestu v ústave na výkon trestu. V ostatných prípadoch sa ochranné liečenie vykonáva spravidla v zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti. Ak možno vzhľadom na povahu choroby a liečebné možnosti očakávať, že účel splní aj ambulantné liečenie, môže súd nariadiť aj tento spôsob liečenia, prípadne ústavné liečenie zmeniť na ambulantné liečenie alebo v odôvodnenom prípade aj naopak. Ochranné liečenie potrvá, kým to vyžaduje jeho účel.

Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z citovaných ustanovení zákona. G. X. vo svojej výpovedi na verejnom zasadnutí v podstate potvrdil, že ochrannému liečeniu sa v súčasnosti nepodrobuje vôbec, pretože sa cíti úplne zdravý. Taktiež z jeho výpovede vyplynulo, že lieky odmietal, lebo je presvedčený, že tieto poškodzujú jeho psychické aj fyzické zdravie. Jedná sa o nespravodlivosť voči nemu a krivé obvinenia, je nevinný a nikomu nič nespravil. Je schopný si uvedomiť, že netrpí žiadnym ochorením. Jeho zdravotný stav sa po prerušení liečby zlepšil. Ako vyplýva z výpovede ošetrojúcej lekárky MUDr. Eriky Fedákovej, pacient G. X. v podstate od začiatku liečebný režim riadne nedodržiava a liečbu odmieta. Spočiatku síce chodieval na kontroly pravidelne, ale odmietal predpísané lieky. Bolo mu upravené dávkovanie a následne bol nastavený na injekčnú liečbu, avšak spolupráca s ním bola problematická. Od augusta tohto roku sa prestal zúčastňovať na kontrolách a od tejto doby je bez liekov. Psychiatricka sa vyjadrila, že pokiaľ sa pacient nebude liečiť, jeho pobyt na slobode je potenciálne nebezpečný. V prípade, ak by menovaný pacient nebol hospitalizovaný a naďalej nebude dochádzať na injekčnú liečbu, pravdepodobne by bola nutná jeho nedobrovoľná hospitalizácia.

Z uvedených skutočností jednoznačne vyplýva, že ochranné liečenie v ambulantnej forme neplní svoj účel a preto je nutné, aby sa pacient podrobil psychiatrickej liečbe v ústave zdravotnej starostlivosti. Skutočnosť, že u menovaného sa jedná o závažné duševné ochorenie je preukázané znaleckým posudkom o vyšetrení duševného stavu, pričom pacient ešte v priebehu súdneho konania sp. zn. 2T/196/2011 bol opakovane hospitalizovaný, a to od 18.9.2013 do 29.10.2013 na Psychiatrickej klinike Univerzitnej nemocnice Martin a od februára 2014 do začiatku októbra 2014 v Psychiatrickej liečebni Sučany. Znaleckým dokazovaním bolo tiež preukázané, že jeho pobyt na slobode je potenciálne nebezpečný, čo opätovne konštatovala i ošetrojúca lekárka MUDr. Erika Fedáková. Zo spisu sp. zn. 2T/196/2011 je tiež zrejme, že G. X. bol v minulosti uznaný za vinného zo spáchania zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zákona (rozsudok OS Komárno sp. zn. 2T/78/2009 zo dňa 12.10.2009, právoplatný dňa 22.4.2010), za čo mu bol uložený podmienený trest odňatia slobody vo výmere 2 roky s určením skúšobnej doby na 2 roky, v ktorej sa osvedčil a preto tu platí fikcia neodsúdenia. I táto okolnosť v kontexte so skutkom, ktorý bol predmetom trestného stíhania vo veci sp. zn. 2T/196/2011 (prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zákona) a závažným duševným ochorením, ktorým pacient G. X. trpí, zvyšuje nebezpečenstvo jeho pobytu na slobode v prípade nepodrobenia sa adekvátnej psychiatrickej liečbe. Vychádzajúc z výsledkov dokazovania a citovaných zákonných ustanovení súd preto rozhodol o zmene formy ochranného psychiatrického liečenia, ktoré bolo uložené G. X. vo forme ambulantnej rozsudkom OS Martin sp. zn. 2T/196/2011 zo dňa 18.3.2014, právoplatným dňa 25.4.2014, na ústavnú formu.

Súd odmietol ako nedôvodné návrhy obhajoby na doplnenie dokazovania výsluchom matky G. X. ako aj preskúmaním jeho aktuálneho psychického stavu iným znalcom. V danom prípade matka menovaného nie je osobou disponujúcou potrebnými odbornými znalosťami, ktorá by mohla zhodnotiť opodstatnenosť psychiatrického liečenia u pacienta resp. sa vyjadriť k otázke potenciálneho nebezpečenstva jeho pobytu na slobode. Taktiež nové znalecké vyšetrenie súd nepovažuje za potrebné, keďže závery znalcov MUDr. Kosorinského a MUDr. Stankoviča nie sú v žiadnom ohľade sporné, nejednoznačné alebo iným objektívnym dôkazom vyvrátené či spochybnené. Nedôvera pacienta k ošetrojúcej psychiatricke nemôže sama o sebe odôvodňovať nutnosť opätovného skúmania jeho duševného stavu, navyše za situácie, keď táto nedôvera zjavne vyplýva už zo samotného charakteru duševného ochorenia, ktorým pacient trpí.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať sťažnosť v lehote do 3 (troch) dní odo dňa oznámenia, cestou tunajšieho súdu ku Krajskému súdu v Žiline.